

Grzegorz Białuński

"Altpreussische Geschlechterkunde. Neue Folge", Bd. 22, 1992 : [recenzja]

Komunikaty Mazursko-Warmińskie nr 1, 84

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

systematyzujący całą wielowątkową twórczość teologiczną [Biskupa], ze względu na jej kluczową ideę” (s. 268).

Należy stwierdzić, że prezentowany tom „Studiów” przynosi wiele interesujących, cennych i rzetelnych naukowo przyczynków, szkoda jednak, że dotarły one do czytelników z tak dużym opóźnieniem.

Iwona Maciejewska

Altpreussische Geschlechterkunde. Neue Folge. Blätter des Vereins für Familienforschung in Ost- und Westpreussen, 1992, Jg. 40, Bd. 22, ss. XIX, 676, Beiheft ss. 220.

Przyznaję, że z dużym zainteresowaniem śledzę kolejne tomy „Altpreussische Geschlechterkunde. Neue Folge” wydawane przez Verein für Familienforschung in Ost- und Westpreussen. Przynoszą one zwykle wiele interesujących przedruków źródeł z tzw. archiwum królewieckiego (znajdującego się obecnie w archiwum w Berlinie-Dahlem). Ostatnio coraz częściej dotyczyły one, chyba najmniej do tej pory zbadanej — wschodniej i południowej części Mazur. Oczywiście nie wszystkie prace są na odpowiednio wysokim poziomie naukowym, często zdarza się, że materiały zamieszczają tam entuzjaści regionu (najczęściej pochodzący z Mazur) a nie profesjonalni historycy. Mimo to wydawnictwo to ocenić należy pozytywnie, jest bowiem niezwykle przydatne w badaniach nad dziejami Mazur i innych regionów Prus Wschodnich i Zachodnich.

W omawianym tomie z wydawnictw źródłowych uwagę zwracają kontynuacje z poprzednich woluminów: raporty i tabele dragonów, wybrańców i zaciężnych z 1711 r. tym razem dla północno-zachodnich starostw Prus Wschodnich, m.in. Kętrzyna, Barcian, Rybaków, Iławy Pruskiej, Bałgi i Pokarmina (Brandenburg) oraz kolejna tabela podatkowa z Warmii, tutaj z 1773 r. dla Fromborka (tzw. Prästationstabellen) z cyklu najstarszych tabel podatkowych Warmii. Z innych interesujących przedruków źródłowych wymienię tylko przygotowane przez Siegfrieda Hungereckera wykazy sołtysów dla wschodniej części Prus Wschodnich (Litauische Cammer-Departements) z 1779 r. oraz przez Reinharda Wenzela wyciągi z ksiąg kościelnych Szczurkowa (Schönbruch) z 1945 r.

Z opracowań na uwagę zasługują dane o pięciu rodzinach sołtysich i wolnych pochodzenia szlacheckiego zebrane przez Paula Abergera w okręgu Gołdapi, a zwłaszcza opracowanie ksiąg łanowych (Hubenbücher) z XVII i XVIII w. dla wsi okolic Królówca przez Hansa Hermanna Wasserberga. Z kolei Adalbert Goertz przygotował materiały dla dziejów menonitów szczególnie w Prusach Zachodnich (XIX w.). Hans Heinrich Decker omówił rodziny Krulle i Vogler oraz sztambuch Georga Ludwiga Krulle (XVIII w.), a S. Hungerecker zestawiał interesujące informacje o wędrujących czeladnikach z Prus Wschodnich i Zachodnich do Meklemburgii i Pomorza Przedniego (m.in. Rostocku, Greifswaldu, Stralsundu) od XVI do XIX w. Dodatkowy zeszyt dołączony do tego tomu zawiera jeszcze jedną tabelę podatkową z Warmii — dla Olsztyna (1773) oraz listę młynów także dla okolic Olsztyna (1775) opracowane przez Lothara Rohfleischa.

Wydawnictwo zawiera ponadto jeszcze wiele innych pomniejszych artykułów, uzupełnionych przez komunikaty i omówienia literatury związanej z tymi regionami. Szeroko omówione zostały prace naukowe z Polski, w tym kolejne numery Komunikatów Mazursko-Warmińskich (nr 143—162). Nowy tom „Altpreussische Geschlechterkunde” należy uznać za udany.

Grzegorz Białuński